Vilniaus universiteto studijų programų rengimo, vykdymo ir tobulinimo tvarkos aprašo priedas

(Vilniaus universiteto studijų dalyko (modulio) aprašo tipinė forma lietuvių kalba)

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Bestselerio istorija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Saulius Keturakis **Kitas / a (-i):**	Kauno fakulteto Kalbų, literatūros ir vertimo studijų institutas ☒ Socialinių mokslų ir taikomosios informatikos institutas ☐

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji ☒ antroji ☐	Privalomasis dalykas ☒ Pasirenkamasis dalykas ☐ Bendrauniversitečių studijų dalykas ☐ Individualiųjų studijų dalykas ☒ Tarpkryptinis dalykas ☐

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
		Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	**Gretutiniai reikalavimai (jei yra):**

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	32	98

Dalyko (modulio) tikslas		
Atskleisti ir išanalizuoti bestselerio fenomeną kultūriniame, istoriniame bei rinkodaros kontekste, ugdant studentų gebėjimą kritiškai vertinti populiariosios literatūros sėkmės dėsnius, naratyvines strategijas, leidybos industrijos mechanizmus ir kūrybinius sprendimus, lemiančius masinį skaitytojų pripažinimą.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	**Studijų metodai**	**Vertinimo metodai**
Apibrėžti ir paaiškinti bestselerio fenomeno raidą nuo spaudos revoliucijos iki skaitmeninės eros, atpažįstant esminius masinės kultūros, estetikos ir literatūros rinkos sąveikos dėsningumus.	Paskaitos-diskusijos, savarankiškas privalomos ir papildomos literatūros skaitymas, probleminis mokymas.	Testas (atviri teoriniai klausimai).
Analizuoti ir kritiškai vertinti populiariosios literatūros kūrinius, atskleidžiant siužeto konstravimo, emocinio įsitraukimo, žanrinių konvencijų ir archetipų panaudojimo	Seminarai, praktinė tekstų analizė, grupinės diskusijos ir atvejų analizė.	Seminarų metu atliktos užduotys ir grupinis analitinis pranešimas.

strategijas, lėmusias kūrinio populiarumą.		
Suprasti ir įvertinti leidybos industrijos mechanizmus, autorinių teisių įtaką, viešųjų ryšių, rinkodaros kampanijų bei autoriaus įvaizdžio kūrimo vaidmenį knygos komercinei sėkmei.	Atvejų analizė, paskaitos su praktikos pavyzdžiais, kūrybinės dirbtuvės.	Individualus arba komandinis praktinis projektas (konkrečios rinkodaros strategijos ar knygos kampanijos analizė).
Pritaikyti įgytas teorines žinias ir praktinius modelius, suprojektuojant originalią potencialaus bestselerio koncepciją (temą, tikslinę auditoriją, naratyvo struktūrą ir rinkodaros bei sklaidos planą).	Projektinis darbas, individualios konsultacijos, kūrybinės užduotys.	Viešas projekto pristatymas-gynimas (egzaminas)

Temos	**Kontaktinio darbo valandos**							**Savarankiškų studijų laikas ir užduotys**	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	**Visas kontaktinis darbas**	**Savarankiškas darbas**	**Savarankiškai atliekamos užduotys**
1. Nuo Gutenberg'o iki masinės spaudos: kaip gimė bestselerio idėja?	2		2				**4**	**10**	Pasirinkite vieną XVIII–XIX a. sandūros kūrinį (pvz., Walterio Scotto romanus) ir trumpoje (300–400 žodžių) esė išanalizuokite, kokios socialinės ar technologinės sąlygos lėmė jo išskirtinį populiarumą tuometinėje rinkoje.
2. Skaitytojo psichologija: kodėl žmonės skaito tai, ką skaito?	2		2				**4**	**10**	Atlikite mini tyrimą: apklauskite 3 skirtingų amžiaus grupių asmenis apie jų paskutinę perskaitytą knygą, lėmusią didelį emocinį įspūdį. Parenkite trumpą išvadų lentelę, kurioje palyginkite skaitymo motyvaciją (pabėgimas nuo kasdienybės, žingeidumas, saviugda).
3. Populiariosios literatūros žanrai ir receptai	1		1				**2**	**10**	Pasirinkite du to paties populiaraus žanro (pvz., šiuolaikinio trilerio) bestselerius. Identifikuokite ir aprašykite 3 bendrus struktūrinius elementus ar siužeto klišes, kurios yra privalomos šiam žanrui, kad patenkintų skaitytojo lūkesčius.

4. Siužeto inžinerija ir „kabliukai“: kaip sukonstruoti patrauklų pasakojimą?	2		2				**4**	**10**	Parašykite įtraukią būsimo romano ar negrožinės knygos įžangą (iki 500 žodžių), kurioje panaudokite bent dvi naratyvinio kabliuko (angl. hook) technikas (pvz., intriguojantis monologas, staigus veiksmo lūžis ar neišspręsta mįslė).
5. Rašytojas kaip prekės ženklas	2		2				**4**	**10**	Išanalizuokite šiuolaikinio sėkmingo autoriaus (pvz., Stepheno Kingo, Colleen Hoover ar lietuvių autoriaus) viešąją prieigą socialiniuose tinkluose (Instagram, TikTok/BookTok). Aprašykite jo asmeninį prekės ženklą ir įvertinkite, kaip tai padeda parduoti knygas.
6. Leidybos industrijos užkulisiai: redaktorius, agentas ir knygos kelias iki lentynos	2		2				**4**	**10**	Sukurkite profesionalią knygos anotaciją (anonsą nugarėlėje) ir trumpą leidybinę idėjos santrauką (angl. ‚pitch‘, iki 200 žodžių) pasirinktam išgalvotam romanui, orientuotam į masinį skaitytoją.
7. Rinkodaros mašina: nuo tradicinio PR iki BookTok ir „virusinių“ kampanijų	1		1				**2**	**10**	Sukurkite 3 dalių rinkodaros kampanijos socialiniuose tinkluose planą (nurodant platformą, turinio formatą ir žinutę), skirtą naujam lietuvių autorių romanui populiarinti.
8. Ekranizacijos ir medijų konvergencija: kai knyga virsta filmu, serialu ar žaidimu	2		2				**4**	**10**	Pasirinkite kūrinį, kuris tapo populiariu filmu arba serialu. Parašykite analitinį komentarą (300–400 žodžių) apie tai, kaip ekranizacija paveikė pirminės knygos pardavimus ir autoriaus žinomumą rinkoje.
9. Tarptautiniai bestseleriai ir kultūrinis vertimas	1		1				**2**	**10**	Išanalizuokite vieno užsienio bestselerio (išversto į lietuvių kalbą) atvejį. Aptarkite, kokios universalios temos leido jam peržengti savo kilmės šalies kultūrines ribas ir tapti pasauliniu hitu.
10. Ateities bestseleris: technologijos, AI ir kintantys skaitymo įpročiai	1		1				**4**	**8**	Parengkite prognozę - pranešimą (iki 500 žodžių), kaip, jūsų

									nuomone, per ateinantį dešimtmetį pasikeis bestselerio kūrimo ir platinimo modelis, atsižvelgiant į technologines naujoves bei AI integraciją.
Iš viso	16		16				**32**	**98**	
5 temą dėsto socialinis partneris (2 val.)									

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Seminarų užduotys	30	Iki semestro pabaigos	Studentas demonstruoja išskirtines žinias, geba kritiškai lyginti sudėtingas naratyvines bestselerių struktūras, laisvai vartoja terminiją, pasižymi inovatyvumu, gebėjimo sujungti technologijų, rinkodaros ir pasakojimo žinias (9-10)
Semestro projektas (savarankiškai sukurtas žaidimas)	40	16 semestro savaitė	Studentas gerai supranta teorinius bestselerių modelius ir geba juos taikyti analizuodamas konkrečias paklausių literatūros kūrinių situacijas. Užduotys atliekamos kokybiškai, tačiau gali trūkti originalumo ar gilesnės įvairių sričių integracijos (7-8)
			Studentas žino pagrindines sąvokas, geba paaiškinti bestselerio fenonemą. Analizėje pasitaiko paviršutiniškumo, nesugeba nuosekliai susieti rinkodaros ir bestselerio siužeto (5-6)
Egzaminas (raštu / žodžiu)	30	17-19 semestro savaitė	Studentas nepasiekė minimalių studijų rezultatų: nesupranta esminių terminų, nesugeba analizuoti bestselerio kaip socialinės sistemos, nėra atlikęs daugumo praktinių užduočių arba jos neatitinka reikalavimų (1-4)

DĖL DALYKO LAIKYMO EKSTERNU

Pažymėti ☒					**Jei leidžiama, pateikti sąlygas**
Neleidžiama	☐	**Leidžiama**	☒		Turi būti atliktos praktinės užduotys bei pasirengta jas apginti žodžiu, taip pat turi būti pasirengta diskusijai žodžiu apie privalomajame sąraše pateiktą mokslinę literatūrą, svarbiausias jos idėjas.

DĖL GENERATYVINIO DIRBTINIO INTELEKTO (GDI) ĮRANKIŲ („CHATGPT“ AR KT.) NAUDOJIMO STUDIJUOJANT DALYKĄ:

Pažymėti ☒				**Jei leidžiama, pateikti sąlygas, kt.**
Neleidžiama	☒	**Leidžiama**	☐	

Pažymėti ☒				**Jei leidžiama, pateikti sąlygas, kt.**
Neleidžiama	☒	**Leidžiama**	☐	

DĖL STUDIJŲ REZULTATŲ PASIEKIMO PAŽANGOS

Studentui, (1) nuosekliai semestro laikotarpiu per praktinius užsiėmimus (seminarus, pratybas, kt.) nedemonstruojančiam numatytų dalyko (modulio) studijų rezultatų pasiekimo pažangos ir (2) neįvykdžiusiam visų tarpinių atsiskaitymų reikalavimų ir užduočių dalyko apraše numatytu laiku, **neleidžiama** dalyvauti egzaminų sesijoje.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
John G. Cawelti	1976	Adventure, Mystery, and Romance: Formula Stories as Art and Popular Culture		University of Chicago Press
Thompson, J. B.	2010	Merchants of Culture: The Publishing Business in the Twenty-First Century		Polity
Radway, J. A.	1984	Reading the Romance: Women, Patriarchy, and Popular Literature		University of North Carolina Press
Anderson, C.	2006	The Long Tail: Why the Future of Business is Selling Less of More		Hyperion
Papildoma literatūra				
Bourdieu, P.	1993	The Field of Cultural Production: Essays on Art and Literature.		Columbia University Press
Squires, C.	2007	Marketing Literature: The Making of Contemporary Writing in Britain.		Palgrave Macmillan

PASTABA: *Į literatūros sąrašą rekomenduojama įtraukti atviruosius mokymosi išteklius*